

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

2021/2022.

5. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

5. osztály

Árpád követet küldött Szvatopluk szláv fejedelemhez, akinek adtak egy lovat aranyozott nyereggel és kantárral. Megörült a fejedelem, mert azt hitte, hogy mindezt ajándékként kapta. A követ cserébe földet, fűvet és vizet kért a fejedelemtől. A fejedelem mosolyogva azt mondta: „Legyen nekik annyi, amennyit akarnak ezért az ajándékért!” Árpád ezalatt bevonult Pannóniába, hogy birtokba vegye a területet.

A fejedelemhez ekkor egy újabb követet küldtek, aki ezt mondta: „Árpád azt üzeni neked, hogy ne maradj tovább ezen a földön! Megvették tőled a lóért, a kantárért és a nyeregért.” Amikor a fejedelem meghallotta, mit mond a követ, így szólt: „A lovat üssék le bunkósbottal, a kantárszárát dobják a mezőre, a nyeret süllyesszék a Dunába!” Mire így felelt a követ: „Mit veszítenénk mi ezzel, uram? Ha megölöd a lovat, a mi kutyáinknak lesz elesége. Ha a kantárt a fűbe dobod, a mi szénakaszálókink találják meg, ha a nyeret a Dunába süllyeszted, halászaink fogják partra húzni, haza is viszik. Ha tehát a föld, a fű és a víz a miénk, minden a miénk.”

(Részlet a *Képes Krónikából*)

1. **Olvasd el** a szöveget, majd a **válaszolj** a következő kérdésekre!

a) Mely három dolgot kérte Árpád a lóért cserébe Szvatopluktól?

b) Mi okozta a félreértést Szvatopluk és Árpád között?

2. **Elemezd mondattanilag** a következő mondatokat!

a) A mondatrészeket **aláhúzással** és **betűjelzéssel** jelöld!

1. Árpád követet küldött a várba.

3. A fejedelem a kantárt fűbe dobatta.

2. A sánta lovat üssék le hajnalban.

b) Melyik **mondatrész hiányzik** a 2. mondatból? **Írd** a vonalra a **mondatrész minősítését!**

3. Írd ki a fenti szövegből a tulajdonneveket!

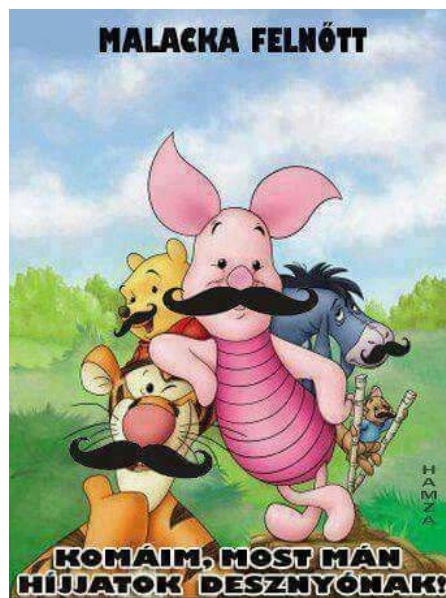
4. A megadott szavakat **elemezd szerkezetük** szerint! **Írd be** a szóelemeket a megfelelő helyre!

szó	szótő	kötőhang	képző	kötőhang	jel	kötőhang	rag
küldött							
dobatod							
maradj							
nyerget							
krónikából							

5. Rövid vagy hosszú? **Egészítsd ki** a szavakat a megfelelő hosszúságú **magánhangzóval!**

dar___ ___zlés v___zes zs___radék kengur___
t___zet káty___ od___ h___szas báb_

6. Hogyan hangzana Malacka kijelentése **köznyelvi** változatban (**úgy, ahogyan az iskolában mondanátok órán**)? **Írd** a vonalra!

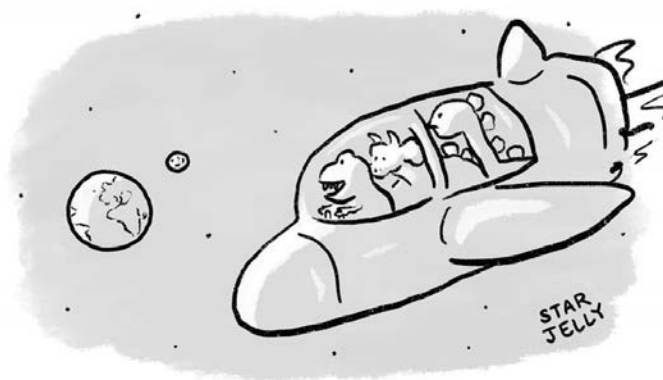
7. **Tedd betűrendbe** a következő szavakat!

Auróra, autó, atom, atmoszféra, antenna, aszkorbinsav, aszimmetrikus, aszpirin, alak, alkony

8. **Ly vagy j? Jelöld X-szel** a helyes választ!

	ly	j		ly	j
laká__			sú__		
csigo__a			bó__a		
zöre__			pehe__		
tartá__			cser__e		
bog__a			papagá__		

9. **Elemezd szerkezetük** szerint a szövegben lévő **igéket!** **Írd** a vonalra szóelemekre bontva!
(szótő – 1, képző – 2, jel – 3, rag – 4)

Végre itthon! Remélem, a
majmok nem bántottak semmit!

10. Melyik a **legvalószínűbb** következtetés, állítás az ismert adatok alapján? **Karikázd** be!

Anna 13 éves, 7. osztályos tanuló. A napközi után beiratkozott az óvodába, iskolába nem szeret járni. Zenerajongó, naponta több órát tölt zenehallgatással. Rendszeres olvasója a Mézeskalácsnak.

- a) Anna az óvoda elvégzése után iskolás lett.
- b) Anna azért olyan jó tanuló, mert szorgalmas.
- c) Anna a klasszikus zenét szereti, különösen Bachot.
- d) Anna azt olvas, ami a keze ügyébe kerül.

11. **Húzd alá** a helyesen írt **tulajdonneveket**!

- a) Batthány Lajos, Bathányi Lajos, Batthyány Lajos,
- b) Kossuth Lajos, Kossúth Lajos, Kosutth Lajos
- c) Vörösmarty Mihály, Veöresmarty Mihály, Vörösmarti Mihály
- d) Moricz Zsigmond, Móricz Zsigmond, Móricz Zsimgond

12. **Toldalékkold** a következő tulajdonneveket!

- a) Csáth + val = _____
- b) Madách + val = _____
- c) Kölcsey + vel = _____
- d) Kiss + vel = _____

13. **Karikázd be** a helyes válaszokat!

- a) A történet **tanulsága/tanúsága**, hogy legközelebb korábban kell felkelnünk.
- b) **Egyelőre/egyenlőre** nem szeretnék ezzel foglalkozni.
- c) Ne **mond/mondd** el minden titkodat!

d) **Egyhangúan/egyhangúlag** telt el a nyolcadikosok ballagása

5. osztály

14. Milyen **mássalhangzótörvény** van a szavakban? **Írd** a vonalra!

a) község: _____

b) széppé: _____

c) barátság: _____

d) rajzszög: _____

e) visszhang: _____

15. Minden első oszlopban álló fogalomnak egy **hasonló fogalom** felel meg a második és a harmadik oszlopban. **Keressd ki** ezeket a szavakat, és **írd ki** az egymáshoz illő három szót!

1. alapít	a) vagyontalan	I. értelmes
2. újra	b) olykor	II. létrehoz
3. üz	c) rosszkedvű	III. durcás
4. szegény	d) szalad	IV. hajszol
5. mogorva	e) kerget	V. megint
	f) eszes	VI. rohan
	g) ismét	VII. nincstelen
	h) teremt	VIII. elvéte

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

16. Egyhangú mondatok. Az alábbi szavakkal **alkoss mondatokat** úgy, hogy a **mondatrészek** mindegyike a megadott szóval **azonos hangrendű** legyen!

a) Orsolya

b) Ervin

17. Mely **számnevek** hiányoznak a szólásokból, közmondásokból? **Pótold** őket!

a) _____ a magyar igazság.

b) _____ ágra süt a nap.

c) _____ szónak is _____ a vége.

d) Nem jut _____-ről a kettőre.

18. **Tedd ki** az írásjeleket a következő mondatokban!

a) Hozz nekem csokit kekszet és fagyit mert ma van a születésnapom

b) A buliba Annát Lillát vagy Ritát szeretnéd elhívni

19. **Karikázd be** a helyesen írt összetett szavakat!

szóbeszéd ringyrongy maholnap lim-lom huzavona

girbe-gurba csigabiga sűgbűg incifinci tutyi-mutyi

20. **Írj** mondatot a következő **igékkel**:

a) **tesz**, egyes szám második személy (rövidebb alak), felszólító mód, tárgyas ragozás

b) **nő**, egyes szám második személy, felszólító mód, alanyi ragozás

8.

	ly	j		ly	j
laká__		X	sú__	X	
csigo__a	X		bó__a		X
zöre__		X	pehe__	X	
tartá__	X		cser__e		X
bog__a	X		papagá__		X

(10x0,1=1)

9. remélem: remél (szótő) + e (kötőhangzó) + m (rag)

bántottak: bánt (szótő) + o (kötőhangzó) + tt (jel) + a (kötőhangzó) + k (rag) (2x0,5=1)

10. a) Anna az óvoda elvégzése után iskolás lett. (1)

11. a) Batthyány Lajos

b) Kossuth Lajos

c) Vörösmarty Mihály

d) Móricz Zsigmond

(4x0,25=1)

12. a) Csáthtal

b) Madáchcsal

c) Kölcseyvel

d) Kiss-sel

(4x0,25=1)

13. a) tanulság

b) egyelőre

c) mondd

d) egyhangúan

(4x0,25=1)

14.

a) község: (írásban nem jelölt) teljes hasonulás

b) széppé: (írásban jelölt) teljes hasonulás

c) barátság: összeolvadás

d) rajzszög: mássalhangzó-kiesés

e) visszhang: rövidülés

(5x0,2=1)

15.

1. alapít: h) teremt, II. létrehoz

2. újra: g) ismét, V. megint

3. üz: e) kerget, IV. hajszol

4. szegény: a) vagyontalan, VII. nincstelen

5. mogorva: c) rosszkedvű, III. durcás

(5x0,2=1)

16. a) Orsolya – bármilyen mély hangrendű magánhangzókat tartalmazó értelmes mondat elfogadható.

b) Ervin – bármilyen magas hangrendű magánhangzókat tartalmazó értelmes mondat elfogadható. (2x0,5=1)

17. a) **Három** a magyar igazság.

b) **Hét** ágra süt a nap.

c) **Száz** szónak is **egy** a vége.

d) Nem jut **egyről** a kettőre. (4x0,25=1)

18. a) Hozz nekem csokit, kekszet és fagyit, mert ma van a születésnapom!

b) A buliba Annát, Lillát vagy Ritát szeretnéd elhívni? (5x0,2=1)

19. szóbeszéd, maholnap, huzavona, csigabiga, incifinci (5x0,2=1)

20. a) tedd, b) nőj (2x0,5=1)

Bármely jó megoldás elfogadható.